

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ

TRẦN THỊ THÁI HÀ (Chủ biên)
LÊ THỊ PHƯƠNG THẢO

GIAO TRÌNH

CÁC THỊ TRƯỜNG VÀ ĐỊNH CHẾ TÀI CHÍNH

MS: 01-KHXH-2010

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ

PGS. TS. TRẦN THỊ THÁI HÀ (Chủ biên)
ThS. LÊ THỊ PHƯƠNG THẢO

**GIÁO TRÌNH
CÁC THỊ TRƯỜNG
VÀ ĐỊNH CHẾ TÀI CHÍNH**

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI

MỤC LỤC

Phần I: NHỮNG KIẾN THỨC NỀN TẢNG VỀ CÁC THỊ TRƯỜNG VÀ ĐỊNH CHẾ TÀI CHÍNH	19
---	-----------

Cương 1: Tổng quan về các thị trường và định chế tài chính	21
---	-----------

1.1 Hệ thống tài chính trong nền kinh tế toàn cầu	21
1.1.1 Hệ thống kinh tế toàn cầu	21
1.1.2 Hệ thống tài chính và các thị trường tài chính	25
1.1.3 Hệ thống tài chính do ngân hàng chi phối và hệ thống tài chính do chứng khoán chi phối	29
1.1.4 Chức năng của hệ thống tài chính toàn cầu	29
1.2 Các thị trường tài chính.....	34
1.2.1 Cấu trúc thị trường.....	34
1.2.2 Các yếu tố kết nối các thị trường tài chính với nhau	38
1.2.3 Tài sản tài chính.....	42
1.3 Sự phát triển của các giao dịch tài chính và vai trò của các trung gian tài chính	49
1.3.1 Sự phát triển của các giao dịch tài chính	49
1.3.2 Vai trò của các định chế nhận tiền gửi	55
1.3.3 Vai trò của các định chế tài chính phi ngân hàng.....	56

Cương 2: Các yếu tố quy định lãi suất.....	65
---	-----------

2.1 Khái niệm và các chức năng của lãi suất trong nền kinh tế	65
---	----

2.2 Lý thuyết lãi suất dựa trên quỹ có thể cho vay	68
2.2.1 Cầu về các quỹ có thể cho vay	68
2.2.2 Cung về quỹ có thể cho vay	73
2.2.3 Lãi suất cân bằng trong lý thuyết về quỹ có thể cho vay	77
2.3 Các lực lượng kinh tế tác động tới lãi suất.....	80
2.3.1 Tác động của tăng trưởng kinh tế lên lãi suất.....	80
2.3.2 Tác động của lạm phát lên lãi suất	82
2.3.3 Tác động của cung tiền lên lãi suất	84
2.3.4 Tác động của thâm hụt ngân sách lên lãi suất	84
2.3.5 Tác động của dòng quỹ nước ngoài lên lãi suất	85
2.4 Dự báo lãi suất	86
Chương 3: Cấu trúc của lãi suất.....	95
3.1 Những đặc trưng của chứng khoán nợ tạo ra khác biệt về lợi suất	95
3.1.1 Rủi ro vỡ nợ.....	95
3.1.2 Tính khả mại và tính thanh khoản	99
3.1.3 Đặc quyền mua lại và rủi ro mua lại.....	100
3.1.4 Tình trạng thuế	101
3.1.5 Chứng khoán có thể chuyển đổi	102
3.1.6 Thời hạn	104
3.2 Cấu trúc thời hạn của lợi suất.....	106
3.2.1 Lý thuyết về các dự tính thuần túy	106
3.2.2 Quan điểm mức bù thanh khoản đối với đường cong lợi suất.....	117
3.2.3 Quan điểm thị trường phân mảng.....	118
3.2.4 Cách sử dụng đường cong lợi suất	121

Chương 4: Lý thuyết và chính sách tiền tệ	131
4.1 Các công cụ chính sách tiền tệ	131
4.1.1 Nghiệp vụ thị trường mở	131
4.1.2 Điều chỉnh lãi suất chiết khấu	136
4.1.3 Điều chỉnh tỷ lệ dự trữ bắt buộc	137
4.1.4 So sánh các công cụ của chính sách tiền tệ	140
4.2 Tác động của các nhân tố kỹ thuật đến quỹ của hệ thống ngân hàng	142
4.3 Ngân hàng trung ương kiểm soát khối lượng tiền cung ứng	142
4.4 Lý thuyết tiền tệ	145
4.4.1 Lý thuyết Keynes thuần túy	145
4.4.2 Lý thuyết khối lượng và cách tiếp cận của trường phái trọng tiền	151
4.4.3 So sánh giữa lý thuyết của trường phái Keynes và trường phái trọng tiền	153
4.4.4 Lý thuyết dự tính hợp lý	154
4.5 Sự đánh đổi mà ngân hàng trung ương phải đối mặt	157
4.6 Các chỉ tiêu kinh tế mà ngân hàng trung ương giám sát..	161
4.6.1 Các chỉ tiêu về tăng trưởng kinh tế.....	162
4.6.2 Các chỉ tiêu về lạm phát	163
4.7 Độ trễ của chính sách tiền tệ	164
4.8 Đánh giá tác động của chính sách tiền tệ	166
4.8.1 Dự báo biến động cung tiền.....	167
4.8.2 Dự đoán tác động của chính sách tiền tệ	171
4.9 Kết hợp chính sách tiền tệ và tài khóa	175

Phần II: CÁC THỊ TRƯỜNG TÀI CHÍNH.....183

Chương 5: Thị trường tiền tệ.....185

5.1 Vai trò, đặc điểm, các thành phần tham gia thị trường tiền tệ	185
5.1.1 Khái niệm và chức năng của thị trường tiền tệ.....	185
5.1.2 Đặc điểm của thị trường tiền tệ	187
5.1.3 Các thành phần tham gia thị trường tiền tệ	188
5.2 Các công cụ của thị trường tiền tệ.....	190
5.2.1 Tín phiếu Kho bạc	190
5.2.2 Khoản vay liên ngân hàng	194
5.2.3 Hợp đồng mua lại (RP).....	195
5.2.4 Chứng chỉ tiền gửi có thể chuyển nhượng (CD).....	198
5.2.5 Thương phiếu.....	200
5.2.6 Giấy chấp nhận của ngân hàng	203
5.2.7 So sánh các chứng khoán của thị trường tiền tệ.....	206

Chương 6: Thị trường trái phiếu213

6.1 Chức năng của thị trường trái phiếu.....	213
6.1.1 Khái niệm trái phiếu	213
6.1.2 Chức năng của thị trường trái phiếu	215
6.2 Trái phiếu Chính phủ	218
6.2.1 Trái phiếu Kho bạc	218
6.2.2 Trái phiếu đô thị	218
6.3 Trái phiếu công ty	219
6.3.1 Những đặc trưng của trái phiếu công ty	219
6.3.2 Các loại trái phiếu công ty.....	223
6.3.3 Bán trái phiếu công ty.....	225
6.4 Định giá trái phiếu.....	228

6.4.1 Quy trình định giá trái phiếu	228
6.4.2 Giải thích sự chuyển động của giá trái phiếu	231
6.5 Độ nhạy cảm của giá trái phiếu trước những thay đổi của lãi suất	236
6.5.1 Độ co giãn giá của trái phiếu	237
6.5.2 Vòng đảo hạn bình quân	240
Chương 7: Thị trường khoản vay bất động sản.....	247
7.1 Những vấn đề cơ bản của thị trường khoản vay bất động sản	247
7.1.1 Khái niệm khoản vay bất động sản.....	247
7.1.2 Các bên tham gia thị trường	248
7.1.3 Quá trình tạo khoản vay gốc	250
7.2 Rủi ro của việc đầu tư vào khoản vay bất động sản (cho vay).....	253
7.2.1 Rủi ro lãi suất.....	253
7.2.2 Rủi ro tín dụng	255
7.2.3 Rủi ro thanh toán sớm và tính không chắc chắn của dòng tiền	256
7.3 Các dịch vụ cho khoản vay bất động sản	
7.3.1 Các loại dịch vụ	257
7.3.2 Thu nhập, chi phí và rủi ro của dịch vụ khoản vay bất động sản.....	258
7.3.3 Bảo hiểm	260
7.4 Những đặc tính của khoản vay bất động sản có lãi suất cố định và thanh toán cố định (thiết kế truyền thống)...	262
7.4.1 Dạng truyền thống của khoản vay bất động sản...	262
7.4.2 Nhược điểm của khoản vay bất động sản truyền thống.....	266

7.5 Khoản vay bất động sản có lãi suất điều chỉnh	268
7.6 Chứng khoán bất động sản chuyển tiếp	270
7.6.1 Chứng khoán hóa một khoản vay bất động sản....	270
7.6.2 Đặc tính của dòng tiền chứng khoán bất động sản chuyển tiếp	271
7.7 Định giá các khoản vay bất động sản.....	272
Chương 8: Thị trường cổ phiếu	281
8.1 Chức năng của thị trường cổ phiếu	281
8.1.1 Khái niệm cổ phiếu	281
8.1.2 Cổ phiếu phổ thông.....	282
8.1.3 Cổ phiếu ưu đãi	284
8.2 Chức năng của thị trường cổ phiếu	286
8.2.1 Thị trường sơ cấp	286
8.2.2 Thị trường thứ cấp	291
8.3 Các phương thức thực hiện giao dịch trên thị trường cổ phiếu.....	298
8.3.1 Đặt lệnh giao dịch	298
8.3.2 Giao dịch ký quỹ	299
8.3.3 Bán khống	301
8.4 Định giá cổ phiếu	302
8.4.1 Các phương pháp định giá cổ phiếu	302
8.4.2 Các yếu tố tác động tới giá cổ phiếu.....	305
8.5 Rủi ro của cổ phiếu	312
8.5.1 Tính biến động của cổ phiếu.....	312
8.5.2 Tính biến động của danh mục cổ phiếu	313
8.5.3 Beta của cổ phiếu	314
8.5.4 Beta của một danh mục cổ phiếu	315